

Σύγχρονη Εκπαίδευση

*Χρέος και αδιέξοδα της Ε.Ε.
Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση
Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης στα ΑΕΙ*

*Άρθρα - Μελέτες - Έρευνες / Τεκμήρια από την εκπαιδευτική
πραγματικότητα / Βιβλιογραφική - Λογοτεχνική Σ.Ε.*

Κοινωνική έρευνα: Επικίνδυνα παιχνίδια σε βάρος της – Εργασίες για το σπίτι: Απόψεις των γονέων – Οικογένεια – Μαθηματικά: διδακτική – Πολλαπλασιασμός φυσικών αριθμών – Γλωσσική διδασκαλία – Η/Υ – ΤΠΕ – Περιβαλλοντική εκπαίδευση – Λογοτεχνία: διδακτική - αναγνωσιμότητα – Φυσική – Σχολική ζωή – Κυπριακή Εκπαίδευση – Προσχολική Εκπαίδευση – Αναπηρία και φύλο: Σεξουαλικότητα – Κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες – Γραφεία διασύνδεσης ΑΕΙ – Αγορά εργασίας και ΑμΕΑ – Περισκοπώντας τα Μαθηματικά και την Επιστήμη: 12 ερωτήματα που περιμένουν απαντήσεις (III)

- ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ:** — **Χλαπάνα Ελισσάβητ**, Διδακτικές πρακτικές για την ανάπτυξη του λεξιλογίου των παιδιών προσχολικής ηλικίας κατά την ανάγνωση των ιστοριών από τους/τις νηπιαγωγούς σ. **104-120**
- ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:** — **Αγαθοκλέους Θεοδότη, Αβρααμίδου Λούση**, Ο Κόσμος Μέσα από τα Μάτια των Παιδιών σ. **121-134**
- ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ:** — **Μάνεσης Νικόλαος**, Απόψεις των γονέων για τα προβλήματα που δημιουργούνται στην οικογένεια από τις σχολικές εργασίες για το σπίτι. Κοινωνιολογική ανάλυση σ. **135-148**

ΤΕΚΜΗΡΙΑ από την Εκπαιδευτική Πραγματικότητα

- Η Περισκόπηση του Τριμήνου:** — **ΓΑΣΠΑΡΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ**, Περισκοπώντας τα μαθηματικά και την επιστήμη: 12 ερωτήματα που περιμένουν απαντήσεις (III) σ. **150-160**
- Ο “κόσμος” των υπολογιστών:** — **ΜΟΥΣΤΑΚΑ ΘΕΟΔΩΡΑ, ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**, Αξιοποίηση του Web Quest για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου σ. **161-176**
- Ειδική Αγωγή (στήλη διαλόγου):** — **ΔΗΜΟΥ ΓΙΟΛΑΝΤΑ**, Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία των ανάπηρων γυναικών: η δυναμική του φύλου και της αναπηρίας και η πρόσβαση στο σύστημα υγείας σ. **177-192**

«Σύγχρονη Εκπαίδευση» και η... περιπέτεια πάει διαδίκτυο...

Επισκεφθείτε τη «Σύγχρονη Εκπαίδευση» και στο διαδίκτυο για πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία κρίσης και δημοσίευσης άρθρων, τις συνδρομές, και άλλα πολλά που σιγά-σιγά θα τα ανακαλύψουμε μαζί...

<http://www.sygekp.gr> και <http://mathematicatetradia.blogspot.gr/>

Στείλτε μας προτάσεις, παρατηρήσεις γιατί η σελίδα μας βρίσκεται σε δοκιμαστική λειτουργία, οπότε και υπάρχει χρόνος για να παρέμβετε...

Ο “κόσμος” των Υπολογιστών:

Άρθρα, Κείμενα, Εκπαιδευτικά Προγράμματα, Λογισμικό, Ειδήσεις, Πληροφορίες

Επιμέλεια: Α. Χρονοπούλου – Κ. Γιαννόπουλος

Αξιοποίηση του Web Quest για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου

Θεοδώρα ΜΟΥΣΤΑΚΑ, Κωνσταντίνος ΝΤΙΝΑΣ*

Εισαγωγή

Όλο και περισσότερες χώρες επιχειρούν την εισαγωγή και ενσωμάτωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα εκπαιδευτικά συστήματα, αναδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν στην εκπαίδευση (Αγγελόπουλος 2003, Δρόσος & Κυρίδης 2000, Kraemer 2008, Μαυρατζάς 2005, Schrum 2008, Σολομωνίδου 2001:117-122, Wicks 2001) και στη διαμόρφωση πολιτών ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του νέου μοντέλου ανάπτυξης, της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΚτΠ). Στόχος πλέον δεν είναι μόνο η κατάρκτηση της

ύλης, αλλά, κυρίως, η δημιουργία ενεργών υποκειμένων με αυξημένες ικανότητες δημιουργικότητας και κριτικής αξιοποίησης κάθε μέσου επικοινωνίας, προκειμένου να ανταποκρίνονται στην πολύπλοκη νέα επικοινωνιακή πραγματικότητα (Κουτσογιάννης 2008:20-21, Χατζησαββίδης 2003). Σ' αυτό συντείνει και η εμφάνιση των πολυτροπικών κειμένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπου συνδυάζεται ο γλωσσικός με τον ηχητικό και τον οπτικό σημειωτικό τρόπο μετάδοσης της πληροφορίας δημιουργώντας συνθήκες για νέες χρήσεις της γλώσσας, στις οποίες προβάλλεται ο πολυτροπικός χαρακτήρας της επικοινωνίας.

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ είχε ως αποτέ-

* Η **Θεοδώρα Μουστάκα** είναι φιλόλογος, διευθύντρια του 1ου ΓΕΛ Κοζάνης, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου του Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με τίτλο Σχολική Παιδαγωγική (Διδακτική Μεθοδολογία και Αναλυτικά Προγράμματα) και Νέες Τεχνολογίες. Ο **Κωνσταντίνος Ντίνας** είναι καθηγητής Γλωσσολογίας του Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

λεσμα τη διαμόρφωση μιας νέας αντίληψης και για τη γλωσσική διδασκαλία, η οποία δίνει πλέον έμφαση στην επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας με σκοπό να καλλιεργήσει στους μαθητές την ικανότητα να τη χρησιμοποιούν με τον πλέον κατάλληλο για κάθε περίπτωση τρόπο, αναπτύσσοντας ταυτόχρονα κριτική συνείδηση των χρήσεων και των λειτουργιών της (Χαραλαμπίδης 2003). Τα τελευταία χρόνια καταβλήθηκαν στη χώρα μας σημαντικές προσπάθειες για την εισαγωγή των ΤΠΕ στη διδασκαλία, με περιορισμένη όμως, έως ανύπαρκτη διδακτική αξιοποίηση των ΤΠΕ στα φιλολογικά, κυρίως, μαθήματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, παρά την εκφραζόμενη θετική στάση απέναντί τους. Και σε όσες περιπτώσεις αξιοποιήθηκαν, αυτό έγινε με τρόπο στατικό και σύμφωνα με τις παραδοσιακές εκπαιδευτικές αντιλήψεις (Αποστολάκης & Σταμούλη 2007, Βοσνιάδου 2002, Γκούφας 2007, Κουτσογιάννης 1998, Κουτσογιάννης 2001, Κουτσογιάννης 2001, Κουτσογιάννης 2007, Ρουσομάνης 2007, Ντίνας 2010).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω σχεδιάσαμε και εφαρμόσαμε ένα μαθητοκεντρικό διδακτικό σενάριο για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α' Γυμνασίου με αξιοποίηση της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και του Web Quest, με θέμα τη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου για την περιβαλλοντική οργάνωση «Αρκτούρος» και με σκοπό τη διερεύνηση της απήχησης του στους μαθητές και της αποτελεσματικότητάς του ως προς τη μάθηση.

Η περίπτωση του Web Quest

Τα Web Quest αποτελούν έναν τύπο δραστηριότητας σύμφωνα με τον οποίο μαθητές σε ομάδες αναλαμβάνουν συγκεκριμένους ρόλους, για να διεκπεραιώσουν συγκεκριμένες αποστολές αντλώντας τις πληροφορίες τους από προεπιλεγμένες πηγές του διαδικτύου. Σκοπός τους είναι να βοηθήσουν τον μαθητή να εξοικειωθεί με τη γνώση που παρέχει το διαδίκτυο, μαθαίνοντας να το χρησιμοποιεί ως πηγή, καθώς και να συντελέσουν στην αναμόρφωση των διδακτικών προγραμμάτων σύμφωνα με τις επιταγές του εποικοδομησμού και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση (Dodgē 1997, Μπαλά & Ζήση 2009: 261, Sox & Rubinstein-Ávila 2009). Στα ελληνικά ο όρος αποδίδεται ως «διαδικτυακή αποστολή» ή «ιστοεξερευνήσεις» (Κουφόπουλος & Μούκα 2004).

Μία διαδικτυακή αποστολή είναι μια ιστοσελίδα με συγκεκριμένο θέμα, που αναπτύσσεται με έξι δομικά στοιχεία: μία εισαγωγή με προσανατολιστικό χαρακτήρα, τον στόχο, που περιέχει το προς επίλυση πρόβλημα και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τη διαδικασία, με υποδείξεις και οδηγίες από τον εκπαιδευτικό, τις πηγές που έχει επιλέξει ο εκπαιδευτικός, την αξιολόγηση της προσπάθειας των μαθητών, το συμπέρασμα-αναστοχασμό-διερεύνηση, όπου υπενθυμίζονται τα κύρια σημεία της εργασίας και δίνεται ανάδραση για περαιτέρω δραστηριότητες. Περιέχουν επίσης και σημειώσεις για τον εκπαιδευτικό, στις οποίες καταγράφονται όλα όσα αφορούν

στη διαδικτυακή αποστολή: στόχοι, μέσα, τρόποι διαχείρισης των πληροφοριών, παρατηρήσεις (Κουφόπουλος & Μούκα 2004, Sox & Rubinstein-Ávila 2009, Χαραλαμπίδου, Αντωνίου & Παπαγεωργίου 2009).

Αν και η αξιοποίηση του Web Quest κατηγορήθηκε ότι λόγω της αυστηρής του δομής στερεί από τους μαθητές τη δυνατότητα αυτενέργειας σε σχέση με την αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων, την πρόσβαση, αξιολόγηση και ανάλυση των πληροφοριών και τον τρόπο παρουσίασης των συμπερασμάτων, αφού οι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που έχουν την αποκλειστική ευθύνη εύρεσης, αξιολόγησης και αξιοποίησης των διαδικτυακών πηγών (Κουφόπουλος & Μούκα 2004), δεν πρέπει να παραλειφθούν τα πολλαπλά οφέλη που προσφέρει. Συγκεκριμένα, οι μαθητές με το να παίρνουν μέρος σε μια διαδικτυακή αποστολή κατακτούν γνώσεις και δεξιότητες στον τεχνολογικό, κοινωνικό, γνωστικό αλλά και πολυπολιτισμικό τομέα με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, αφού, καθοδηγούμενοι στην οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας, αναζητούν οι ίδιοι το περιεχόμενο και τις σχέσεις των πληροφοριών, συνεργάζονται ανταλλάσσοντας ιδέες και υλικό και παρουσιάζουν το προϊόν της έρευνάς τους διαπιστώνοντας τυχόν αδυναμίες και διαδικαστικά προβλήματα.

Η διδακτική πρόταση

Το προτεινόμενο διδακτικό σενάριο αποσκοπεί στην παραγωγή ενός άρθρου πο-

λυτροπικού χαρακτήρα με θέμα την περιβαλλοντική οργάνωση «Αρκτούρος». Σχετίζεται με το Ε' μέρος της 3^{ης} ενότητας του σχολικού εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α' Γυμνασίου. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού οι μαθητές αναλαμβάνουν μία ιστοεξερεύνηση (Web Quest), προκειμένου να συγκεντρώσουν τις απαραίτητες πληροφορίες που απαιτούνται για τη συγγραφή του ζητούμενου άρθρου.

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να οδηγήσει τους μαθητές σε μία καθοδηγούμενη ανακάλυψη της γνώσης, με τη δημιουργία ενός νέου, πιο ευχάριστου μαθησιακού περιβάλλοντος που συνδυάζει εικόνα, ήχο, γραφικά και πληθώρα πληροφοριών από το διαδίκτυο. Παράλληλα, αναπτύσσονται δεξιότητες, όπως κριτική σκέψη, συνεργασία και ομαδική εργασία, κατηγοριοποίηση και επιλογή, επικοινωνία και έκφραση.

Το σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί και σε ολιγομελή και σε πολυμελή τάξη, αφού οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες 2-3 ατόμων δουλεύουν σε κοινό φύλλο εργασίας, on line ή σε έντυπη μορφή, στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Στους Η/Υ θα πρέπει να είναι εγκατεστημένο το Google earth. Προαπαιτούμενες δεξιότητες των μαθητών: α) εξοικείωση με τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή και τις χρήσεις του, β) ικανότητα πλοήγησης στο Διαδίκτυο, γ) δυνατότητα κατανόησης ενός κειμένου και εντοπισμού των πιο σημαντικών στοιχείων.

Διδακτικοί στόχοι

Α. Γνωστικοί στόχοι

- Να ανακαλύψουν οι μαθητές πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές οργανώσεις προστασίας άγριων ζώων – και ειδικά για τον Αρκτούρο– και παράλληλα να ευαισθητοποιηθούν για το θέμα.
- Να κατανοήσουν την έννοια της πολυτροπικότητας και να καταστούν ικανοί να δημιουργούν ένα πολυτροπικό κείμενο ενημερωτικού χαρακτήρα.

Β. Παιδαγωγικοί στόχοι

- Να οικοδομήσουν τη γνώση αναλαμβάνοντας κεντρικό και ενεργητικό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία μέσω της ανακάλυψης – διερεύνησης.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργατικής μάθησης.
- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα να αξιολογούν πληροφορίες ως προς τη χρησιμότητά τους.
- Να επηρεαστούν θετικά οι αδύνατοι μαθητές μέσα από τον ομαδικό τρόπο εργασίας.

Γ. Στόχοι ως προς τη χρήση Νέων Τεχνολογιών

- Να αποκτήσουν δεξιότητες χειρισμού των ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης, επιλογής και αξιοποίησης πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου με την αξιοποίηση του επεξεργαστή κειμένου.

Διαδικασία

Η εφαρμογή του διδακτικού αυτού σεναρίου απαιτεί 3-4 διδακτικές ώρες. Οι δύο πρώτες πρέπει να είναι συνεχόμενες, ενώ η τρίτη και η τέταρτη μπορεί να πραγματοποιηθούν την άλλη μέρα. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες των 2-3 ατόμων στο εργαστήριο Η/Υ του σχολείου. Την πρώτη ώρα ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας συγκεντρώνουν και καταγράφουν τις πληροφορίες που συλλέγουν από τις ιστοσελίδες και τα αρχεία που επισκέπτονται. Το φύλλο εργασίας είναι κοινό για όλες τις ομάδες και θα πρέπει να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά. Αν όμως ο εκπαιδευτικός κρίνει ότι η πλειοψηφία της τάξης δυσκολεύεται στην ηλεκτρολόγηση, μπορεί να το εκτυπώσει και να το μοιράσει στις ομάδες. Τη δεύτερη ώρα η κάθε ομάδα ασχολείται με τη δημιουργία ενός ενημερωτικού πολυτροπικού κειμένου για τον Αρκτούρο. Την 3^η ώρα, η οποία έχει θέση διόρθωσης του γραπτού λόγου, η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην τάξη το άρθρο που έχει συγγράψει, ενώ οι άλλες ομάδες προβαίνουν σε παρατηρήσεις, συμπληρώσεις ή διορθώσεις. Τέλος, την τέταρτη ώρα οι μαθητές σε συνεργασία με τον καθηγητή θα αποφασίσουν ποιο είναι το καλύτερο άρθρο για να δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα.

Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθεί ότι οι ομάδες κατανόησαν τι πρέπει να κάνουν και επικεντρώνονται σε αυτό. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος

περιφέρεται στην τάξη, δίνει διευκρινίσεις και προσπαθεί να δημιουργήσει κλίμα συνεργασίας στο οποίο οι μαθητές θα νιώθουν άνετα να εκφράσουν τις ιδέες τους χωρίς τον φόβο της απόρριψης ή της επίκρισης. Αξιολογεί κάθε ατομική και ομαδική πρόοδο και επεμβαίνει καθοδηγητικά μόνο, όταν κρίνεται αναγκαίο.

Αξιολόγηση

Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τον βαθμό επίτευξης των διδακτικών στόχων που είχε θέσει βαθμολογώντας τις ομάδες από τα φύλλα εργασίας, την παρουσίαση των κειμένων και τον βαθμό συνεργασίας μεταξύ των μελών κάθε ομάδας. Μπορεί, επίσης, να ζητήσει από τους ίδιους τους μαθητές να αξιολογήσουν την όλη διαδικασία μέσα από συγκεκριμένες ερωτήσεις, τις οποίες θα απαντήσει ο κάθε ένας χωριστά.

Μεθοδολογία της έρευνας

Μέσα από την αξιολόγηση της πειραματικής εφαρμογής του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου επιχειρείται να διερευνηθούν ο βαθμός αποδοχής του από τους μαθητές, η αποτελεσματικότητά του ως προς τη μάθηση καθώς και οι απόψεις των μαθητών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας με χρήση ΤΠΕ.

Η γενική υπόθεση της έρευνας είναι ότι η αξιοποίηση του συγκεκριμένου τεχνολογικού μέσου μπορεί να συμβάλει

στην ουσιαστική μάθηση μέσω του ευχάριστου και πλούσιου σε ερεθίσματα περιβάλλοντος που προσφέρει, το οποίο δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αυτενεργήσουν και να οδηγηθούν στη μάθηση μέσα από τον πειραματισμό και τη μεταξύ τους συνεργασία.

Για τον έλεγχο της υπόθεσης διερευνήθηκαν: α) Οι εντυπώσεις των μαθητών σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού σεναρίου, β) οι απόψεις τους ως προς την αποτελεσματικότητα του διδακτικού σεναρίου με ταυτόχρονη σύγκριση προς τον αντίστοιχο παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας, γ) η αξιολόγηση του τεχνολογικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε, δ) οι προτάσεις βελτίωσης του διδακτικού σεναρίου και ε) οι παρατηρήσεις της εκπαιδευτικού που εφάρμοσε τη συγκεκριμένη πρόταση.

Μέσα συλλογής δεδομένων

Επιλέχθηκαν δύο:

Ι. Φύλλο αξιολόγησης του σεναρίου, το οποίο κλήθηκαν να συμπληρώσουν ανώνυμα οι μαθητές μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής του, απαντώντας σε τέσσερις κοινές ερωτήσεις ανοιχτού τύπου. Οι ερωτήσεις στόχευαν: α) να αποτυπώσουν τις εντυπώσεις των μαθητών σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος, το τεχνολογικό μέσο που χρησιμοποιήθηκε και τον τρόπο συνεργασίας τους με τους συμμαθητές τους, β) να εκτιμήσουν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής ως προς τη μάθηση και να τη

συγκρίνουν με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας, γ) να αξιολογήσουν τις προτεινόμενες δραστηριότητες και να προτείνουν αλλαγές.

II. Οι **προσωπικές εκτιμήσεις** της διδάσκουσας και συν-συγγραφέως από τη συμμετοχική παρατήρηση. Στηρίζονται: α) στην παρατήρηση των αντιδράσεων των μαθητών κατά τη διεξαγωγή του μαθήματος, β) στην παρατήρηση του τρόπου συνεργασίας τους, γ) στη διαχείριση του χρόνου, δ) στην αξιολόγηση των φύλλων εργασίας, ε) στην επισήμανση τυχόν τεχνικών προβλημάτων που προέκυψαν, στ) στα προβλήματα οργάνωσης της διδακτικής εφαρμογής, ζ) στην αξιολόγηση του ρόλου της εκπαιδευτικού.

Ανάλυση

Τα κείμενα που προέκυψαν από τα φύλλα αξιολόγησης του διδακτικού σεναρίου μελετήθηκαν σύμφωνα με τις αρχές της ποιοτικής ανάλυσης με μονάδα ανάλυσης το «θέμα» (Βάμβουκας 2006:271, Ιωσηφίδης 2008:182). Οι αναφορές που συλλέχθηκαν καταχωρήθηκαν σε λογιστικό φύλλο και κατηγοριοποιήθηκαν σε θεματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες (Βάμβουκας 2006:263-4, Ιωσηφίδης 2008:147). Ακολούθησε περιγραφική στατιστική ανάλυση των κατηγοριών με πίνακες κατανομής των συχνοτήτων των κατηγοριών όλου του δείγματος αλλά και σε σχέση με το φύλο των συμμετεχόντων και στη συνέχεια ανάλυση του περιεχομένου τους (Content Analysis).

Οι παρατηρήσεις που συγκεντρώθη-

καν από τη διδάσκουσα κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του σεναρίου κατανεμήθηκαν σε κατηγορίες σύμφωνα με τους άξονες αξιολόγησης (βλ. μέσα συλλογής δεδομένων). Στη συνέχεια διερευνήθηκε πώς εμφανίζονται οι κατηγορίες αυτές στο συγκεκριμένο σενάριο, ενώ ακολούθησε λεπτομερής σχολιασμός των ευρημάτων.

Το δείγμα

Το σενάριο εφαρμόστηκε σε τυχαίο τμήμα της Α' Γυμνασίου αστικού κέντρου, σε 22 δωδεκάχρονους μαθητές (10 αγόρια και 12 κορίτσια), από τους οποίους οι 18 κατοικούν στην πόλη και οι 4 (2 αγόρια και 2 κορίτσια) σε κοντινά χωριά. Όλοι οι συμμετέχοντες μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση Η/Υ, ενώ οι 21 (95,5%) δήλωσαν ότι τον χρησιμοποιούν περισσότερο από 1,5 χρόνο. Όσον αφορά στις ώρες σχολίας με τον Η/Υ φαίνεται ότι η πλειοψηφία τους (59,1%) ασχολείται έως τρεις ώρες ή και περισσότερο την ημέρα, ενώ το 40,9% έως μία. Τέλος, από τους 22 μόνο 2 μαθητές δεν έχουν σύνδεση με το διαδίκτυο στο σπίτι τους. Σχετικά με προηγούμενη εμπειρία στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο και στη διδασκαλία με χρήση ΤΠΕ, το 54,5% απάντησε ότι είχε διδαχθεί ξανά με ομαδοσυνεργατική μέθοδο και το 36,4% με χρήση ΤΠΕ. Τέλος, αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, το 59,1% των πατέρων και το 63,6% των μητέρων έχουν ανώτερη ή ανώτατη μόρφωση, ενώ δεν υπάρχουν στο δείγμα γονείς με μόρφωση Δημοτικού ή τριτάξιου Γυμνασίου.

Α. Ποσοτική ανάλυση περιεχομένου

θηκαν σε θεματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες ως εξής:

Από τα φύλλα αξιολόγησης συγκεντρώθηκαν 202 αναφορές οι οποίες κατανεμή-

Πίνακας 1. Κατανομή των αναφορών κατά θεματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ – ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	N	%
1. Αξιολόγηση του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος	77	38,1
1.1. Θετική αξιολόγηση	73	36,1
1.1.1. Αποτελεσματικότητα ως προς τη μάθηση	21	10,4
1.1.1.1. Αιτιολόγηση αποτελεσματικότητας	12	5,9
1.1.2. Θετικές εντυπώσεις-συναισθήματα	34	16,8
1.1.2.1. Αιτιολόγηση θετικών εντυπώσεων-συναισθημάτων	6	3
1.2. Αρνητική αξιολόγηση	4	2
1.2.2. Αρνητικές εντυπώσεις- συναισθήματα	2	1
1.2.2.1 Αιτιολόγηση αρνητικών εντυπώσεων-συναισθημάτων	2	1
2. Σύγκριση διδασκαλίας με Η/Υ με παραδοσιακή	20	9,9
2.1. Πλεονεκτήματα διδασκαλίας με Η/Υ	19	9,4
2.1.1.Οφέλη ως προς τη διδασκαλία της γλώσσας	14	6,9
2.1.2. Οφέλη ως προς τη χρήση Η/Υ	1	0,5
2.1.3. Γενικά οφέλη	2	1
2.1.4. Αιτιολόγηση	2	1
2.4. Πλεονεκτήματα παραδοσιακής διδασκαλίας	1	0,5
3. Αξιολόγηση του τρόπου συνεργασίας	10	5
3.1. Επιδοκιμασία του τρόπου συνεργασίας	6	3
3.3. Αποδοκιμασία του τρόπου συνεργασίας	2	1
3.4. Αιτιολόγηση της αποδοκιμασίας	2	1
4. Αξιολόγηση των Ν.Τ. που χρησιμοποιήθηκαν	17	8,4
4.1. Πλεονεκτήματα του εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε	16	7,9
4.2. Μειονεκτήματα του εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε	1	0,5
5. Αξιολόγηση δραστηριοτήτων	55	27,2
5.1. Ευκολία	10	5
5.2. Ενδιαφέρον	8	4
5.3. Αποτελεσματικότητα στη μάθηση	2	1
5.4. Ευχαρίστηση	10	5
5.5. Δυσκολία	10	5
5.6. Ανία-κούραση	5	2,5
5.7. Ανεπάρκεια χρόνου	2	1
5.8. Παραδείγματα	8	4
6. Προτάσεις	23	11,4
6.1. Προτάσεις βελτίωσης των διδακτικών σεναρίων	19	9,4
6.1.1. Οργάνωση	2	1
6.1.2. Προσθήκες	3	1,5
6.1.3. Αφαιρέσεις	3	1,5
6.1.4. Απλοποίηση	2	1
6.1.5. Καμία αλλαγή	9	4,5
6.2. Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση	4	2
6.2.1. Προτάσεις καθιέρωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση	3	1,5
6.2.2. Αιτιολόγηση	1	0,5
ΣΥΝΟΛΟ	202	100

Β. Ποιοτική ανάλυση περιεχομένου

Α. Στην πρώτη θεματική κατηγορία (Αξιολόγηση του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος) από τις 77 αναφορές οι 73 αναφέρονται σε θετική αξιολόγησή του και οι 4 σε αρνητική (βλ. πίνακα 1). Οι μαθητές αξιολόγησαν το διδακτικό σενάριο ως «πολύ αποτελεσματικό» και «αποδοτικό για τα παιδιά» αποδίδοντας και στη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε τους ίδιους χαρακτηρισμούς. Πρόσθεσαν, επίσης, ότι «μας βοηθάει να μάθουμε πιο εύκολα» και «να μην ξεχνάμε ποτέ όσα μάθαμε» ή «να τα θυμόμαστε για πολύ καιρό».

Στην αιτιολόγηση της θετικής αξιολόγησης καταγράφηκαν επιχειρήματα του τύπου: «γιατί δεν είναι σαν τον παραδοσιακό», «γιατί είναι πιο ευχάριστο να δουλεύουμε με Η/Υ», «γιατί κάνοντας ασκήσεις στον υπολογιστή διασκεδάζω», «διότι τραβάει το ενδιαφέρον του μαθητή», «γιατί μαθαίνω πιο γρήγορα», «γιατί στον υπολογιστή μπορούμε να δούμε εικόνες», «να ακούσουμε ήχους», «να πληροφορηθούμε πράγματα που δε γνωρίζουμε», «γιατί μαθαίνουμε να γράφουμε άρθρα στον Η/Υ και να τα στολίζουμε» και, τέλος, γιατί «πιστεύω ότι αρέσει σε όλους» και «αποδίδει καλύτερα».

Ο ενθουσιασμός και η ικανοποίηση έγιναν αισθητή στη διατύπωση των εντυπώσεων και των συναισθημάτων για το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο. Φράσεις όπως «αυτό το μάθημα μου άρεσε πολύ» «άρεσε στους συμμαθητές μου», «ήταν καλή αλλαγή η μάθηση με τους υπολογιστές», «πιο

ευχάριστη» «εντυπωσιακή», «ιδανικός τρόπος για να μάθουμε καινούργια πράγματα», «ψάχνοντας πληροφορίες στο internet» ή και πιο συγκεκριμένα «μου φάνηκε ωραία η εργασία που έκανα με το συμμαθητή μου» και «ήταν πολύ καλή η εργασία για τον Αρκτούρο με τη βοήθεια υπολογιστή» τεκμηριώνουν την άποψη αυτή. Αλλά και οι χαρακτηρισμοί που συγκεντρώθηκαν για το μάθημα, όπως «πολύ ενδιαφέρον», «εντυπωσιακό», «ευχάριστο», «ξεχωριστό» αναδεικνύουν τη θετική αποδοχή του.

Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν οι μαθητές για να αιτιολογήσουν τον ενθουσιασμό τους αναφέρονται στον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος: «γιατί δουλέψαμε με το διαδίκτυο», «γιατί κάναμε ένα άρθρο στον υπολογιστή», «γιατί δε χρειάζεται να γράφουμε σε τετράδιο», «γιατί είχαμε συνεργασία» και, τέλος, «γιατί μπορείτε να μάθετε πιο πολλά πράγματα στον υπολογιστή».

Στην αρνητική αξιολόγηση συναντήσαμε μόνο 2 αναφορές: «δε μου άρεσε η διδακτική πρόταση» «δε μου άρεσαν τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν σήμερα». Η αιτιολόγηση τεκμηριώνεται με 2 αναφορές που αφορούν στον τρόπο συλλογής των πληροφοριών: «γιατί έπρεπε να βρούμε πληροφορίες μέσα από διάφορα θέματα» και «γιατί έπρεπε να τις γράψουμε στο τετράδιο, μετά να απαντηθούν οι ερωτήσεις του φυλλαδίου και μετά να γράψουμε το άρθρο».

Β. Στη δεύτερη θεματική κατηγορία (Σύγκριση διδασκαλίας με χρήση Η/Υ με

την παραδοσιακή) καταγράφηκαν 20 αναφορές: οι 19 αναφέρονται στα πλεονεκτήματα της διδασκαλίας με Η/Υ και 1 στα πλεονεκτήματα της παραδοσιακής διδασκαλίας. Συγκρίνοντας τους δύο τρόπους διδασκαλίας οι μαθητές βρίσκουν ασυγκρίτως περισσότερα οφέλη στη διδασκαλία με χρήση Η/Υ, αφού συντελεί ώστε να γίνει το μάθημα «πιο αποτελεσματικό», «πιο διασκεδαστικό», «πιο ευχάριστο», «πιο εύκολο» σε σχέση με το μάθημα που διεξάγεται με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και γι' αυτό και «τους αρέσει περισσότερο».

Σε σχέση με τα οφέλη που προσκόμισαν από τη συγκεκριμένη διδακτική εφαρμογή ως προς τη χρήση των υπολογιστών, θεωρούν ότι τους δόθηκε η δυνατότητα να «κάνουν συγχρόνως και Πληροφορική» «χειρίζονται καλύτερα τους Η/Υ». Στην υποκατηγορία (γενικά οφέλη) καταγράφηκαν 2 αναφορές οι οποίες υποστηρίζουν ότι «ο νέος τρόπος με τους υπολογιστές σου μαθαίνει πολλά» «πιο εύκολα σε σχέση με τον παραδοσιακό».

Η αιτιολόγηση των απόψεων για την υπεροχή της διδασκαλίας με χρήση υπολογιστών στηρίζεται σε δύο επιχειρήματα που συνδέουν την αποτελεσματικότητα της μεθόδου με την εξοικείωση με τον Η/Υ: «γιατί είναι πιο αποτελεσματική» «γιατί χρησιμοποιούμε τους Η/Υ, που είναι μηχανήμα που χρησιμοποιούμε όλοι στο σπίτι για παιχνίδι και ψυχαγωγία».

Να σημειωθεί ότι δεν καταγράφηκαν αρνητικές απόψεις για τη διδασκαλία με χρήση Η/Υ, ενώ η μία αναφορά που περιλαμβάνεται στα πλεονεκτήματα της

παραδοσιακής διδασκαλίας αναφέρει ότι «ο παραδοσιακός τρόπος είναι σαφώς καλός».

Γ. Στην τρίτη θεματική κατηγορία (Αξιολόγηση του τρόπου συνεργασίας των μαθητών) σημειώθηκαν 10 αναφορές, από τις οποίες οι 6 αξιολογούν θετικά τον τρόπο συνεργασίας και οι 4 αρνητικά. Η εποικοδομητική συνεργασία εκφράζεται με αναφορές του τύπου: «κατά την ώρα της εργασίας υπάρχει μια συνεργασία στα περισσότερα άτομα», «η συνεργασία με τους συμμαθητές μου ήταν πολύ καλή» «όσο για τους συμμαθητές μου συνεργαζόμαστε πολύ καλά».

Για τη συγκεκριμένη διδακτική εφαρμογή εκφράστηκαν δύο αναφορές που αποδοκιμάζουν έντονα τον τρόπο συνεργασίας: «ο τρόπος συνεργασίας δεν ήταν πολύ καλός» «στο συγκεκριμένο μάθημα θα ήταν καλό να μην υπήρχε συνεργασία». Τα επιχειρήματα που καταγράφηκαν εστιάζουν στην ύπαρξη «διαφωνιών» ανάμεσα στα μέλη της ομάδας, που ως ένα βαθμό είναι αναμενόμενα, αφού ο στόχος ήταν να δημιουργήσουν ένα πολυτροπικό κείμενο επιλέγοντας το κατάλληλο υλικό μέσα από μία πληθώρα πληροφοριών που συνέλεξαν από το διαδίκτυο.

Δ. Η τέταρτη θεματική κατηγορία (Αξιολόγηση των ΤΠΕ που χρησιμοποιήθηκαν) περιλαμβάνει 17 αναφορές: οι 16 αναφέρονται σε πλεονεκτήματα του εργαλείου που χρησιμοποιήθηκε, του διαδικτύου, και 1 σε μειονεκτήματα: τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν

«πολύ αποτελεσματικά», «η χρήση του διαδικτύου είναι μία ευχάριστη διαδικασία» «που βοηθά στη συλλογή πληροφοριών» και «κάνει το μάθημα ενδιαφέρον», «είναι ενδιαφέρον να ψάχνουμε σε σάιτ για πληροφορίες». Με την αρνητική αξιολόγηση επισημαίνεται ότι η συλλογή τόσων πληροφοριών από το διαδίκτυο και η απαίτηση να συνταχτεί ένα περιορισμένης έκτασης πολυτροπικό κείμενο δυσκόλεψε κάποιους μαθητές.

Ε. Η πέμπτη θεματική κατηγορία (Αξιολόγηση δραστηριοτήτων) περιέχει 55 αναφορές, οι οποίες αποδίδουν θετικούς και αρνητικούς χαρακτηρισμούς στις δραστηριότητες του σεναρίου. Η υποκατηγορία (ευκολία) περιλαμβάνει 10 αναφορές οι οποίες χαρακτηρίζουν τις δραστηριότητες «εύκολες» «καθόλου δύσκολες ή κουραστικές». Η υποκατηγορία (ενδιαφέρον) περιέχει 8 αναφορές, που χαρακτηρίζουν όλες τις δραστηριότητες «πολύ ενδιαφέρουσες», ενώ αναφέρονται και συγκεκριμένες δραστηριότητες που ξεχώρισαν. Η υποκατηγορία (αποτελεσματικότητα ως προς τη μάθηση) περιέχει 2 αναφορές στις οποίες εκφράζεται η άποψη ότι οι μαθητές «έμαθαν πολλά και καλά πράγματα». Στην υποκατηγορία (ευχαρίστηση) καταγράφηκαν 10 αναφορές, οι οποίες εκφράζουν την ικανοποίηση που ένιωσαν οι μαθητές ασχολούμενοι με τις δραστηριότητες του διδακτικού σεναρίου. Έτσι διαβάζουμε ότι «όλες ήταν ευχάριστες», «ωραίες» «άρεσαν όλες οι δραστηριότητες όπως τις κάναμε» και ειδικά «η δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμέ-

νου». Στην υποκατηγορία (δυσκολία) οι 10 αναφορές που περιέχονται αναφέρονται σε μερικές από τις δραστηριότητες που δυσκόλεψαν κάποιους μαθητές, επειδή απαιτούνταν ο εντοπισμός και η συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών. Στην υποκατηγορία (ανία-κούραση) περιέχονται 5 αναφορές, οι οποίες εκφράζουν το πόσο κουραστική ήταν για κάποιους μαθητές η εύρεση των πληροφοριών. Στην υποκατηγορία (ανεπάρκεια χρόνου) συλλέχθηκαν 2 αναφορές που αναδεικνύουν το πρόβλημα αυτό: «μας πήρε πολύ χρόνο» «μερικά δεν τα συμπλήρωσα κιόλας». Τα παραδείγματα που αναφέρουν οι μαθητές συμπεριλήφθηκαν στην υποκατηγορία «παραδείγματα», όπου συναντάμε 8 αναφορές σε δραστηριότητες που τους άρεσαν, όπως η περιήγηση στο διαδίκτυο, ή που τους δυσκόλεψαν, όπως η επιλογή των κατάλληλων πληροφοριών και η μορφοποίηση του πολυτροπικού κειμένου.

ΣΤ. Η έκτη θεματική κατηγορία (Προτάσεις) περιέχει 23 αναφορές: οι 19 αναφέρονται σε προτάσεις βελτίωσης της διδακτικής εφαρμογής και οι 4 σε προτάσεις καθιέρωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση με ανάλογη αιτιολόγηση.

Οι προτάσεις για τη βελτίωση της διδακτικής εφαρμογής κατανέμονται σε υποκατηγορίες, οι οποίες αναφέρονται: α) σε θέματα οργάνωσης, με 2 αναφορές, που προτείνουν «να μας είχαν έτοιμες κάποιες πληροφορίες» «λιγότερη φασαρία», β) σε προτεινόμενες προσθήκες, με 3 αναφορές, που αναφέρονται σε «πιο συγκεκρι-

κριμένες ασκήσεις που θα έκαναν το μάθημα καλύτερο», «ελεύθερη πρόσβαση στο internet» «πιο ενδιαφερόντων κειμένων», γ) σε αφαιρέσεις, με 3 αναφορές, που υποστηρίζουν ότι «θα ήταν καλύτερα αν είχαμε λιγότερες ερωτήσεις» «αν δε χρειαζόταν να ψάχνουμε σε ιστοσελίδες για πληροφορίες», δ) σε απλοποιήσεις, με 2 αναφορές, στις οποίες προτείνονται «πιο εύκολες ερωτήσεις» και «έτοιμες πληροφορίες» από τις οποίες «εμείς να επιλέξουμε τις πιο χρήσιμες για το άρθρο», και ε) σε καμιά αλλαγή, με 9 αναφορές, στις οποίες εκφράζεται η άποψη ότι «δεν απαιτούνται αλλαγές».

Στην υποκατηγορία (οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση) συγκεντρώθηκαν 3 αναφορές, οι οποίες προτείνουν τη γενικευμένη καθιέρωσή τους: «θεωρώ ότι είναι καλό να κάνουμε μάθημα μέσω Η/Υ», «και θέλω να συνεχιστεί». Επίσης, «θα ήθελα να κάναμε μάθημα με net book, όπως πριν ένα χρόνο». Η αιτιολόγηση της άποψης αυτής εκφράστηκε με μία αναφορά, σύμφωνα με

την οποία είναι απαραίτητη η καθιέρωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, γιατί «δε βαριέσαι» (πίνακας 1).

Με την ολοκλήρωση της ποιοτικής ανάλυσης των αναφορών του διδακτικού σεναρίου ανά θεματική κατηγορία γίνεται φανερό ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αναφέρεται στην αξιολόγηση του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος (77 αναφορές) και ακολουθεί η αξιολόγηση των δραστηριοτήτων (55 αναφορές). Τελευταία σε αναφορές (10) βρίσκεται η αξιολόγηση του τρόπου συνεργασίας (πίνακας 2).

Από τα συλλεχθέντα στοιχεία από τα κείμενα των μαθητών παρατηρούμε τα ακόλουθα:

- Φαίνεται ότι τα κορίτσια συγκέντρωσαν μεγαλύτερο αριθμό αναφορών από ό,τι τα αγόρια στις 5 από τις 6 θεματικές κατηγορίες, ενώ σε μία κατηγορία (Προτάσεις), συγκεντρώθηκε ίδιος αριθμός αναφορών. Το σύνολο των

Πίνακας 2. Κατανομή αναφορών κατά θεματική κατηγορία και φύλο

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1. Αξιολόγηση τρόπου διεξαγωγής μαθήματος	24 34,8%	53 39,8%	77 38,1%
2. Σύγκριση διδασκαλίας με Η/Υ με παραδοσιακή	5 7,2%	15 11,3%	20 19,9%
3. Αξιολόγηση τρόπου συνεργασίας	2 2,9%	8 6%	10 5%
4. Αξιολόγηση των ΤΠΕ που χρησιμοποιήθηκαν	6 8,7%	11 8,3%	17 8,4%
5. Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων	21 30,4%	34 25,6%	55 27,2%
6. Προτάσεις	11 15,9%	11 9%	22 11,4%
ΣΥΝΟΛΟ	69 100%	133 100%	202 100%

αναφορών που καταγράφηκαν από τα κορίτσια είναι σχεδόν διπλάσιο από αυτό των αγοριών (πίνακας 2). Επίσης, τα κείμενα των κοριτσιών είναι εκτενέστερα, με συνεχή λόγο και περισσότερες διευκρινίσεις, ενώ των αγοριών είναι σύντομα, ακόμα και μονολεκτικά σε κάποιες περιπτώσεις.

- Σε σχέση με τα ποσοστά των αναφορών που συγκεντρώθηκαν ανά κατηγορία προκύπτει ότι και τα αγόρια και τα κορίτσια έριξαν το βάρος στην αξιολόγηση του τρόπου διεξαγωγής του μαθήματος και στην αξιολόγηση των δραστηριοτήτων, ενώ και οι δύο ομάδες μαθητών συγκέντρωσαν μικρότερο ποσοστό αναφορών στην αξιολόγηση του τρόπου συνεργασίας (πίνακας 2).

Αποτελέσματα παρατηρήσεων εκπαιδευτικού

Οι προσωπικές παρατηρήσεις κατέδειξαν τα εξής:

- Ο προβλεπόμενος κατά τον σχεδιασμό της διδακτικής εφαρμογής χρόνος δε φάνηκε επαρκής, μιας και κάθε ομάδα εργάζεται με διαφορετικούς ρυθμούς. Έτσι, διατέθηκε μία επιπλέον ώρα για την ολοκλήρωσή της.
- Οι ομάδες των μαθητών δημιουργήθηκαν χωρίς παρέμβαση της εκπαιδευτικού και αποτελούνταν από μαθητές ίδιου φύλου.
- Η πλειοψηφία των μελών των ομάδων συνεργάστηκαν ομαλά, ειδικά στις ομάδες των κοριτσιών. Δύο με τρεις ομάδες

παραπονέθηκαν για έλλειψη συνεργασίας σε ομάδες τα μέλη των οποίων παρουσίαζαν διαφορά στη σχολική επίδοση.

- Από τα φύλλα εργασίας των ομάδων διαπιστώθηκε ότι όλες οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις δραστηριότητες με μεμονωμένες ελλείψεις.
- Μετά την παρουσίαση των σωστών απαντήσεων στην τάξη, μόνο δύο με τρεις δεν προχώρησαν στη διόρθωση του φύλλου εργασίας τους.
- Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού σεναρίου ως προς την επίτευξη των στόχων ήταν ικανοποιητική. Αρχικά έξι ομάδες κατέφυγαν στην αντιγραφή – επικόλληση και δύο από αυτές παρουσίασαν ελλιπές κείμενο. Αλλά, επειδή παροτρύνθηκαν να ξαναδουλέψουν τα κείμενά τους, παρέδωσαν τελικώς ικανοποιητικά κείμενα εννιά ομάδες, γι' αυτό και θεωρήθηκε η όλη εφαρμογή επιτυχής.
- Γενικά, η διδακτική εφαρμογή κέντρισε το ενδιαφέρον των μαθητών, αφού η διεξαγωγή της στο εργαστήριο πληροφορικής με χρήση του διαδικτύου και με εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής ήταν για τους περισσότερους μαθητές πρωτόγνωρη εμπειρία που τους έδωσε την ευκαιρία να μάθουν μέσα από τη διερεύνηση και τη συνεργασία. Όμως ομάδες αγοριών έδειξαν να δυσανασχετούν με τις υποδείξεις για τη συλλογή πληροφοριών και προσπαθούσαν να επισκεφτούν άλλες ιστοσελίδες ή το face book. Χρειάστηκε η επέμβαση της εκπαιδευτικού.

- Σε σχέση με την προώθηση συνεργατικότητας προβλήματα συνεργασίας εντοπίστηκαν όπου απαιτούνταν η κριτική επιλογή πληροφοριών, διαδικασία που δυσχέραινε τη συνεργασία τους.

Συζήτηση

Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων και των κειμένων αξιολόγησης του διδακτικού σεναρίου από τους μαθητές, όσο και των παρατηρήσεων της διδασκουσας, φαίνεται ότι επιβεβαιώνεται η αρχική υπόθεση της έρευνας, ότι η αξιοποίηση του Web Quest στη γλωσσική διδασκαλία προκαλεί έντονο ενδιαφέρον στους μαθητές παρέχοντάς τους ένα φιλικό μαθησιακό και πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή όλων των μαθητών και καλλιεργώντας ταυτόχρονα θετική στάση απέναντι στο γλωσσικό μάθημα.

Με αφορμή τη διαδικτυακή αποστολή δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να περιηγηθούν στο διαδίκτυο και να συλλέξουν τις κατάλληλες πληροφορίες καλλιεργώντας την κριτική ανάγνωση και αξιολόγηση της διαδικτυακής πληροφορίας, που αποτελεί βασικό στόχο του μαθήματος της γλωσσικής αγωγής. Επιπλέον, ο κοινός σκοπός, της δημιουργίας ενός πολυτροπικού κειμένου με θέμα τον Αρκτούρο, έδωσε έμφαση στη νέα κειμενικότητα και προώθησε τη συνεργατική αναζήτηση της γνώσης με ανάληψη πρωτοβουλιών και πειραματισμό. Παράλλη-

λα, έδωσε τη δυνατότητα παρακολούθησης της διαδικασίας παραγωγής λόγου από την εκπαιδευτικό, η οποία είχε την ευκαιρία να λειτουργήσει υποστηρικτικά σε κάθε φάση της παραγωγής του κειμένου εντοπίζοντας τις αδυναμίες των μαθητών της την ώρα της συγγραφής και όχι εκ των υστέρων. Αλλά και οι μαθητές μπόρεσαν να προχωρήσουν στην οριστικοποίηση του κειμένου τους με σταδιακές αλλαγές και προσθήκες εικόνων, ως αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας της ομάδας.

Οι εκδηλώσεις ενθουσιασμού των μαθητών για τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του μαθήματος, αλλά και οι προτάσεις τους για τη γενικευμένη καθιέρωση της διδασκαλίας με χρήση ΤΠΕ, αναδεικνύουν τη μαθητική απαίτηση για αλλαγή του τρόπου οργάνωσης και διεξαγωγής της διδασκαλίας. Η απαίτηση αυτή ενισχύεται περισσότερο από το γεγονός ότι ο παραδοσιακός τρόπος διδασκαλίας χαρακτηρίζεται βαρετός και αναποτελεσματικός από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων, αλλά και από τα στοιχεία που προκάλεσαν τον ενθουσιασμό των μαθητών για τη διδασκαλία με αξιοποίηση των ΤΠΕ, δηλαδή το ότι μαθαίνουν ευχάριστα, εύκολα, γρήγορα, με έναν τρόπο ο οποίος εξασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών καθώς και τη μεταξύ τους συνεργασία. Αν προστεθούν και τα παράπλευρα αλλά σημαντικά οφέλη των μαθητών σε σχέση με την απόκτηση του τεχνολογισμένου, που είναι απαραίτητο προσόν για το σύγχρονο άτομο

(Κουτσογιάννης 2001^α), η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση φαντάζει ουσιώδης και απαραίτητη.

Η διαπίστωση αυτή, αν και προέρχεται από μια μόνο εφαρμογή σε ένα τμήμα της Α' τάξης του Γυμνασίου, έρχεται να ενισχύσει αντίστοιχα αποτελέσματα άλλων παρόμοιων ερευνών σχετικών με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Κουτσογιάννης 1998, Φτερνιάτη 2001, Wicks 2001, Κουτσογιάννης 2001^α, Χλαπάνης & Δημητρακοπούλου 2001, Βοσνιάδου 2002, Αντωνίου κ.ά. 2002, Τζάρτζας και άλλοι 2002, Φούντα & Κολοκοτρώνης 2005, Μακαρατζής & Ντίνας 2009, Schrum 2008, Barthlow 2008, Mitchem at all 2009, Adolphus 2009).

Εν κατακλείδι, έχουμε την πεποίθηση πως με την εργασία αυτή αναδείχθηκε η αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού του τρόπου διδασκαλίας όχι μόνο του γλωσσικού μαθήματος αλλά και όλων των μαθημάτων και η αξιοποίηση των ΤΠΕ σε αυτή φαίνεται να υπόσχεται ουσιαστικά αποτελέσματα.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Αγγελόπουλος Π. (2003). "Εισαγωγή και εφαρμογή των ΝΤ στα εκπαιδευτικά συστήματα ξένων χωρών." 2^ο Συνέδριο εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, *ΤΠΕ στην εκπαίδευση*. Σύρος. http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=12 [ημερομηνία α' ανάκτησης 10.12.2009. Επανακτήθηκε στις 17.09.2012]

Αντωνίου Ι., Καραγιάννης Γ., Οικονόμου Κ., Σταϊνχάουερ Γ. (2002). "Συστήματα

Υποστηριζόμενα από τη Γλωσσική Τεχνολογία: Δυνατότητες για Γλωσσικές Δραστηριότητες Ανοικτού Τύπου." Στα Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*, Τόμος Β', Επιμ. Α. Δημητρακοπούλου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, Εκδόσεις Καστανιώτη

Αποστολάκης Ι.& Σταμούλη Μ.Α. (200). "Το Διαδίκτυο και η Επίδρασή του σε Μαθητές και Καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: μια Θεώρηση Προβληματισμού." 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, *Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη*, Σύρος.

Βάμβουκα Μ. (2002). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. (6η έκδ.) Αθήνα: Γρηγόρη.

Βοσνιάδου Στ. (2002). "Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση: Προοπτικές, Προβλήματα και Προτάσεις." Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*, Τόμος Α', Επιμ. Α. Δημητρακοπούλου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, Εκδόσεις Καστανιώτη

Γκούφας Κ. (2007). "ΤΠΕ και φιλολογοί: Στάσεις, αντιλήψεις και ανάγκες." 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, *Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη*, Σύρος.

Δρόσος Β., Κυρίδης Αρ. (2000). Πληροφορική – Επικοινωνιακή Τεχνολογία και Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Η διεθνής εμπειρία. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τεύχος 114/115: 13-20.

Ιωσηφίδης Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες* Κριτική.

Κουτσογιάννης Δ. (1998). *Περιθώρια δημιουργικής αξιοποίησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διδασκαλία του γραπτού λόγου: έρευνα σε μαθητές Α' Γυμνασίου*. Διδακτορική διατριβή. Τομέας Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Κουτσογιάννης Δ. (2001). *Ηλεκτρονικοί υπο-*

- λογιστές και γλωσσική διδασκαλία. Πτυχές μιας πολύπλευρης πραγματικότητας. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας Πληροφορική-επικοινωνιακή τεχνολογία και γλωσσική αγωγή. Η διεθνής εμπειρία Θεσ/νίκη, 17: 32.
- Κουτσογιάννης Δ. (2001^α). *Πληροφορική-επικοινωνιακή τεχνολογία και γλωσσική αγωγή στην ελληνική Δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας Πληροφορική-επικοινωνιακή τεχνολογία και γλωσσική αγωγή. Η διεθνής εμπειρία Θεσ/νίκη. Επιμέλεια Δ. Κουτσογιάννης, 221: 238.
- Κουτσογιάννης Δ. (2007). *Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων* <http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/education/trainners.pdf> [ημερομηνία α' ανάκτησης 15.09.2010. Επανακτήθηκε στις 17.09.2012]
- Κουτσογιάννης Δ. (2008). Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων. *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. ΠΕ02, Τεύχος 3, 17-30.
- Κουφόπουλος Ι. & Μούκα Γ. (2004). "WebQuest: Ένας νέος τύπος εκπαιδευτικής δραστηριότητας που εντάσσει και αξιοποιεί το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών και δραστηριοτήτων." 4ο πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή, *Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση*, Αθήνα.
- Μακαρατζής Γ. & Ντίνας Κ. (2009). Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτικό λογισμικό: Απλοί χρήστες ή και δημιουργοί; *Σύγχρονη εκπαίδευση*, τεύχος 156, 138-152.
- Μαυραντζάς Ν. (2005). "Η χρήση των ΤΠΕ στο νέο εκπαιδευτικό σύστημα της Ιρλανδίας". 3ο Πανελλήνιο συνέδριο των εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, *Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη*- Σύρος, <http://www.etpe.gr/extras/index.php?sec=conferences> [ημερομηνία α' ανάκτησης 12.01.2010. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012].
- Μπαλτά Σ. & Ζήση Γ. (2009). "Στα βήματα των προσφύγων: από τη Μικρασία στην Ελλάδα, οδοιπορικό χωρίς επιστροφή. Μια διαθεματική προσέγγιση της Τοπικής Ιστορίας, με αξιοποίηση της ιστοεξερεύνησης." Πρακτικά 1ου εκπαιδευτικού συνεδρίου, *Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*, Βόλος, 261-266.
- Ντίνας Κ. (2010). "Νέες τεχνολογίες και γλωσσική διδασκαλία: ένας απολογισμός - διαφαινόμενες προοπτικές". 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο 'Αχιλλέας Τζάρτζανος' για την Ελληνική Γλώσσα. Τίρναβος, <http://www.larissa.gr/main.aspx?catid=81&year=2010> [ημερομηνία α' ανάκτησης 05.03.2011. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012]
- Ρουσομάνης Κ. (2007). "Διερεύνηση Εκπαιδευτικών Αναγκών των Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Όσον Αφορά την Εφαρμογή και Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στην Εκπαιδευτική Διαδικασία." 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ, *Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη*, Σύρος.
- Σαρησάββας Β. (2000). *Παραδοσιακά επαγγέλματα: ταξίδι στο χτες*, εκδ. Μαλλιάρη-Παιδεία.
- Σολομωνίδου Χρ. (2001). *Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Υπολογιστές και μάθηση στην κοινωνία της γνώσης* Κώδικας, Θεσσαλονίκη.
- Τζάρτζας Γ., Σβολόπουλος Β., Βερέβη Α., Πατούνα Α., Θωμαδάκη Ε. (2002). "Η Ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών στη Διδακτική Πράξη." Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, *Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*, Τόμος Β', Επιμ. Α. Δημητρακοπούλου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, Εκδόσεις Καστανιώτη, 160-166.
- Φούντα Α., & Κολοκοτρώνης Δ. (2005). "Μια ερευνητική προσέγγιση της στάσης μαθητών β/θμιας εκπ/σης για τη διδασκαλία φι-

- λογοικών μαθημάτων με χρήση ΤΠΕ” 3^ο Συνέδριο για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδακτική πράξη. *Εκπαιδευτικό λογισμικό και διαδίκτυο*, Σύρος. <http://www.etpe.gr/extras/index.php?sec=conferences> [ημερομηνία α’ ανάκτησης 10.12.2009. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012]
- Φτερνιάτη Α. (2001). Αποτελέσματα Προγράμματος «Διδασκαλία της Επικοινωνιακής Χρήσης της Γλώσσας», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τεύχος 4, 136: 144.
- Χαραλαμπίδου Ε., Αντωνίου Π., Παπαγεωργίου Α. (2009). “Μέθοδος WebQuest: Η ένταξη του διαδικτύου στη σχολική διαδικασία με διαπολιτισμικές προεκτάσεις.” Πρακτικά 1ου εκπαιδευτικού συνεδρίου, *Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*, Βόλος, 255-260.
- Χατζησαββίδης Σ. (2003). Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών (Προετοιμασία του κοινωνικού μέλλοντος των μαθητών). *Φιλολόγος* KZ 113, φθινόπωρο, 405-414.
- Χλαπάνης Γ.Ε. & Δημητρακοπούλου Αγ. (2001). “Η χρήση του διαδικτύου στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.” 1^ο Συνέδριο για την αξιοποίηση των τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδακτική πράξη. *Εκπαιδευτικό λογισμικό και διαδίκτυο*, Σύρος. <http://www.etpe.gr/extras/index.php?sec=conferences> [ημερομηνία α’ ανάκτησης 10.12.2009. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012]
- Information Literacy Online *Weston, Conn.* 33, no 4, 20-5 J//Ag
- Barthlow M. (2008). Teach 21: “Equipping Teachers to Create Engaged Learners in a Worldwide Intelligent Classroom”. 6^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, *Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*, Λεμεσός http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=23 [ημερομηνία α’ ανάκτησης 10.01.2010. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012]
- Dodge B. (1997). Some thoughts about Web Quests. http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html [ημερομηνία α’ ανάκτησης 10.01.2010. Επανακτήθηκε στις 17-09-2012]
- Kraemer A. (2008). Happily Ever After: Integrating Language and Literature through Technology? *Unterrichtspraxis* 41, no 1, 61-71.
- Koutsogiannis D. (2001). Computers and Literacy Teaching in its Cultural Context. Στο B. Cope & M. Kalantzis (eds). *Learning for the future. Proceedings of the Learning Conference 2001 (3-19). Common Ground.*
- Schrum L. (2008). “Educators Who Use Technology: Characteristics and Experiences Through Individual and Group Perspectives” 6^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, *Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία*, Λεμεσός.
- Sox A. & Rubinstein-Ávila E. (2009). Web Quests for English-Language Learners: Essential Elements for Design. *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 53, no 1, 38-48.
- Mitchem K., Koury K., Fitzgerald G., Hollingsead C., Miller K., Tsai H. & Zha, S. (2009). The Effects of Instructional Implementation on Learning With Interactive Multimedia Case-Based Instruction. *Teacher Education and Special Education* 32, no 4, 297-318. □

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Adolphus M. (2009). Using the Web to Teach

Ενισχύστε, διαδώστε τη Σύγχρονη Εκπαίδευση